

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>		<i>Vidéken postai szétküld:</i>	
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt	Egész évre . . . 14 frt	Egész évre . . . 16 frt
Fél évre . . . 6 „	Fél évre . . . 7 „	Fél évre . . . 7 „	Fél évre . . . 8 „
Negyed évre . . . 3 „	Negyed évre . . . 3.50	Negyed évre . . . 3.50	Negyed évre . . . 4 „
Egy óra . . . 1 „	Egy óra . . . 1.20	Egy óra . . . 1.20	Egy óra . . . 1.50

Kiadóhivatal:

As „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. postásor egyszer . . . 6 kr Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 „ Nviltér sora . . . 15 „

Szerkesztőség:

Az arad-ocsánádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A bajtársak.

Arad, február 24.

A legutóbbi pozsonymegyei országgyűlésen ismét volt egy kis nemzetiségi vita; felpanaszolták, hogy Modoron panszláv gyűlések és tüntetések voltak és ebből az alkalomból a törvényhatóság egy oszlopos tagja indítványának értelmében felírtak kormány- és országgyűléshez, hogy a nemzetiségi izgatók megfellebbezése iránt, ha szükség, esetleg a törvényhozás intézkedjen.

Ebben idáig semmi különösebb nincsen. Érdekes volt azonban az elnöklő főispán, Zichy József gróf kinos helyzete, a kinek a szónokok ellenében folyton a saját hazafiságát kellett hangsúlyoznia, és bizonygatnia, hogy a polgári házasság elleni agitációnak a panszláv izgatásokkal semmi összefüggése nincsen.

A dolog ugyanis akképen történt, hogy a derék tótatyafiak az egyházpolitikai reformok előkelő ellenségeinek — élükön Zichy József gróffal — jóakaratu pártfogásával tartották meg Modoron a gyűléseket a kötelező polgári házasság ellen; de rajtuk is beteljesedvén a francia közmondás, hogy az étvágy evés közben támad, egy füst alatt a panszlavizmus mellett is hoztak egy ügyes kis rezolúciót a főispán patrónus felelőssége- és szakállára.

Ertjük a nemes gróf zavarát, és el is hiszszük neki minden bővebb indokolás nélkül, hogy ő távolról sem hitte azt, miként a jó tótok a polgári házasság elleni tüntetést csak erővel akarták felhasználni arra, hogy a tótóság ingedelemmel egyszermind a panszlavizmus mellett is demonstráljanak. De azért még sem tehetünk róla, ha a modori hurbanisták eljárását a józan ész és logika törvényeivel sokkal egyezőbbnek tartjuk, mint a családi hagyományai által elfogult katolikus mágnás felfogását.

Az a lenézett, kicsinylett nép, respektive azok vezetői: alpapság, tanítószék, vidéki értelmiség, lehet önző, hazafiatlan, megvesztegetett, de sohasem bornírt, és a legbűnösebb politikai tévelygésében is van annyi józan esze, hogy ha a főispán urnak nincs kifogása ellene, sőt szívesen látja, hogy ő a római pápa mellett remonstrálhassanak a magyar állam szuverenitása ellen, miért ne tehessek ugyanezt egyidejűleg az ortodox pápa, a Pétervározt székelő c z á r mellett ugyanazon Magyarország ellen?

Hiszen a sajtó ma meglehetősen nivelálta a különbséget a gróf jólétesültsége és a vidéki káplán, tanító vagy zugprókátor politikai érettsége között, s ha utóbbiak tájékozottsága a közügyek állása iránt némileg fogyatékos, annak sem lehet más oka, minthogy a sajtónak a katolikus főurak által befolyásolt része

képtelen hazudozásokkal igyekezik őket, a hol csak alkalmá van rá, felültetni. Nos a plebsnek ez a virága a saját kaszinójában még is csak tudomást nyer azon körülményről, hogy a bécsi hivatalos lap maga közölte, miként a pápa az orosz-francia szövetséghez szegődött, mert annak a szövetségnek győzelmétől reméli világi hatalmának helyreállítását, hogy az osztrák-magyar monarchia követének Rómában igen nenez, csaknem elviselhetetlen helyzete van. Okvetlen tudomással kell bírnia arról is, hogy a Vatikán a hármasszövetség megbontásának érdekében élesztette föl az országos katolikus agitációt a 68-iki törvény határozata és az elkeresztelési rendelet ellen Magyarországon a végből, hogy a felidézett vallási villongások a szövetség egyik leghatalmasabb tagjának akcióképességét bénítsák. Nem csak a Zichy grófok palotáiban, hanem modori beszédében is tudják azt igen jól, miszerint Stroszmayer, Lukácsiu stb. Rómából jóakaró erkölcsi s talán anyagi támogatásban is részesülnek a magyar állam és nemzet elleni adáz tusájukban, hogy az egyházpolitikai törvényjavaslatok megbuktatásának végcélja tulajdonképen annak a dokumentálása, hogy Magyarország törvényhozása fölött még a Római pápa is szuveren hatalmat gyakorol.

Ha tehát Pozsonymegye főispánja azt erősíti, hogy ő nem tudhatta, hogy a modori értelmiség a polgári házasságon kívül a magyar államiság ellen is tüntetni fog, azt el lehet, sőt el kell neki hinni, de akkor legalább lássa be ő is, és lássák be vele együtt az egyházpolitikai törvényjavaslatok megbuktatására szövetkezett katolikus főuri és papi liga tagjai, hogy annak a felbujtatott népnek semmiképen sem lehet rossz névenvenni, ha a Róma mellett hatóságilag megengedett tüntetésnél a Pétervár mellett önmagának megengedi, ha az ultramontanizmus érdekeivel a panszlavizmust annál kevésbé látja ellentétben, miután ezt maga Róma nagyon szépen össze tudja egyeztetni, és mert Róma úgy mint Pétervár, az ultramontanizmus úgy mint a panszlavizmus, ma egy gyékényen árulnak, s ugyanazt célozzák, t. i. a magyar állam, a magyar nemzet önállósága, belbékéje megsemmisítését.

Ne szégyeljék tehát az egyházpolitikai törvényjavaslatok ellenzői, a magyar papi rend s az azzal szövetkezett katolikus főuri körök a fegyverszövetségeseiket, a kik — akár van inyükre, akár nincs — egy táborba, egy sorba fognak velük az áldatlan, hazafiatlan harcban állani. Meggyőzheti őket ennek bekövetkeztéről a Turóc-Szt.-Márton-blatniczai gyülekezet legújabb rezolúciója, mely a modorhoz hasonlóan együtt hangoztatja a polgári

házasság és világi anyakönyvelés elleni tiltakozását az elnyomott tót nemzeti érdekek és jogok dekretálásával. Ne szégyeljék a nemzet impozáns egyhangú közvéleményével, a kormányval és törvényhozással ellenkezésbe jött főuri rend és papság, hogy magyar létükre az ő küzdelmükben oldaluk mellett látják egyszerre az osztrák reakcionáriusokat, a cseh és tót panszlavistákat és a Lukaciu köré gyűlt dákoronokokat. A ki, miként ő, a forradalom terére lépett fogadja fegyvertársul a többi forradalmi elemeket, a ki, miként ő, a magyar törvényhozás szuverenitása, a magyar nemzet egysége és belbékéje ellen lépnek sikra, adjanak kezét a haza többi ellenségeinek is. Jöjjenek amaz urak végre tisztába a helyzettel, s vagy hajoljanak meg a magyar nemzet szuverenitása előtt, vagy türiék el, ha rövid idő múltán a haza elleniségeinek, a forradalmároknak bélyegét fogja vakmerő homlokaikra sütni a közvélemény kérlelhetetlen ítélő széke.

Belföld.

Vita.

A képviselőház legközelebbi ülésén valószínűleg fog megindulni a földművelési tárca költségvetése felett. Mintha csak ujabbán is dokumentálni akarnák, mennyire szükséges az ülések idejének meghosszabbítása, oly sokan jelentkeztek máris a tárca költségvetéséhez szólásra. Nem kevesebb, mint tizenkét képviselő van előjegyezve csak a már megindult általános földművelési vitában való részvételre. És pedig a kormánypartról: Smialovszky Valér és Miklós Ödön, az ellenzéki pártok sorából: Bernáth Béla, Lits Gyula, Bernáth Dezső, Károlyi Sándor gr., Zichy Jenő gr., Horváth József, Papp Elek, Bujánovics Sándor, Szemeré Huba, Wittmann János és Horváth Adám.

Akció a kath. autonomia ügyében.

Szabadelpárti képviselői körökben — mint értesülünk — nagy arányú mozgalom indult meg az iránt, hogy a kormány felhívásának a kath. autonomia életbeléptetése tárgyában az előkészítő intézkedéseknek mielőbbi megtételére. A szabadelpárt szombati értekezletén a vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával erre nézve javaslatot szándékoznak tenni, a mely, a párttagok nagy részének hangulata után ítélve, elfogadásra is számíthat.

A purószok.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 24.

A purószok ügye nemcsak a szabadelpártban, de magában a képviselőházban is nagyon rosszra fordult. Urbi et orbi hirdetik, hogy Atzél Béla b. fegyverbarátsága a nemzeti párttal alaposan megromlott. Hogy mi igaz ebből, az Atzél Béla b. dolga. Annyit azonban konstatálunk, a klubokban és folyo-

sókon szájról-szájra járó verziók tanúsága szerint, amennyi körülbelül tájékoztathat a purószok siralmáról.

E verziók szerint Horváth Gyulának éles rencontre-ja volt Atzél Béla báróval. A két államférfi nyilván azokról az eshetőségekről beszélt, amelyek között majd összefolya a nemzeti párt és Atzél purósz gárdája. Horváth Gyula végre színt vallott.

— Hajlandó vagyok a fuzióra a szabad-
elvépárttal, — mondá Horváth — hajlandó
vagyok a fuzióra még veled is. De a szabad-
elvépárttal a megbízhatatlan csoportjával,
amely hűtelen tud lenni a saját pártjához,
s amely esetleg ugyanígy viselkedhet mag-
gát velünk szemben is, a z a l a c s o p o r t t a l,
a purószokkal soha sem fuziónálnék!
És azt hiszem, így gondolkozik az egész nemzeti párt!

Hát hiszen könnyen elképzelhető az ilyen
verzióknak hatása a derék purószokra és
brézelekre. Olyan általános gabajodás fész-
kelte meg magát közöttük, hogy egészen odáig
vannak.

Horváth Gyula kijelentése azonban még a
legkisebb baj. Van ennél még sokkal nagyobb
is. A megyék nyilatkozatai mind úgy hatnak
a purószokra, mint egy-egy közelbe lecsapó
kacsaringos istennyila. Mit, hát amitől a
szabadelvépárt bukását, maguknak pedig az
előre rugaszkodást várták, a liberalizmus nem
bontja meg az elemeket?! Sőt ellenkezőleg, a
liberalis jelszavak alatt törvényhatóság után
törvényhatóság sorakozik a szabadelvépárt
mögé?!

Es látni való, hogy mint lazulnak a pu-
rószok között az összetartozás kötelékei e
szimptomák hatása alatt. Csak nagy néha le-
het két purószot együtt látni. Akkor is csak,
hogy közösen siránkozzanak a megtört remé-
nyek fölött. Ellenben nap-nap után észlelhető,
hogy mint állnak föl a derék purószok egyik
a másik után és mint erőlködnek egyik a má-
sikkal valóságosan versenyezve azt bizonyí-
tani, hogy minő rengeteg bizalommal visel-
kednek ők a kormány és annak bölcsesége
iránt!

Honnan ez a nagy fordulás?

Félreismerhetlenül a fennebb jelzett
szimptomák hatása. Ami azonban a szabad-
elvépárt komoly elemeit egyáltalán nem in-
gatja meg a purószokról eddig táplált néze-
tükben. Tudja róluk mindenki, hogy az alka-

lom ismét megbontja szárnyaikat s csak az
alkalmat várják, hogy ismét kellessék magu-
kat bizonyos — feltételek alatt. Elannyi-
ra tisztában vannak ezzel a szabadelvé-
pártban, hogy nem egyik tiszta, teli vértü
szabadelvépártból tör ki az őszinteség:

— Dejszen, jöjjön csak a választás!

Annyi bizonyos, hogy egy új választás
alaposan megrostálná a purószok gárdáját.
Csakhogy erre sem lesz szükség. Addig re-
mélhetőleg agyonütik ők saját magukat.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

— február 24.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br., majd Bokross
Elek.

Jegyzők: Molnár Antal, Josipovich Géza,
Bernáth Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: We-
kerle Sándor miniszterelnök, Bethlen An-
drás gr.

Felolvasták és hitelesítették a múlt ülés
jegyzőkönyvét.

Elnök jelentette, hogy Jókai Mór egész-
ségi okokból három heti szabadságot kér. —
Megadták.

Bemutatja a kérvényeket, — kiadták az
illető bizottságoknak.

Ragályi Lajos előadó jelenti, hogy Miklós
horváth képviselő igazoló levelét az állandó
bizottság rendben találta. — Végleg igazol-
tatott.

Hegedűs Sándor előadó bemutatja a pénzü-
gyi bizottság jelentését az indemnity-javas-
latra vonatkozólag.

Annak idején napirendre tűzik.

Ezután harmadszori felolvasásban is meg-
szavazták az állami tisztviselők illetményéről
szóló törvényjavaslatot.

Folytatják

a földmívelési tárca

költségvetésének tárgyalását.

Bernáth Béla konstatálja a földmívelési
miniszter jóakarátát, csak hogy az a jóakarát
meddő, mert nincs pénze, amivel jóakarata
érvényesülhetne. Már a múlt évben sürgették
minden egyes tétel felemelését, de hasztalanul
s így aztán érthető, ha közgazdasági viszo-
nyaink hova-tovább mindinkább hanyatlanak.
A filloxera által elpusztított területek mind par-
lagon hevernek; Ausztriában kamat nélküli
kölcsönökkel segítenek azokon az állapotokon,
nálunk ilyenekről tudni sem akarnak. Pedig a

kormányának érdekében állana több jóindulatot
tanúsítani a szőlőmívelés iránt. Határozati ja-
vaslatot terjeszt be, melynek értelmében uta-
sítandó volna a kormány kamat nélküli kölcsön-
ök szolgáltatására. (Helyeslés balfelől.)

Szmialovszky Valér eltekintve a mártástól,
melyben az előtte szóló ellenzéki szónok el-
mondta mondani valóját, Bernát beszédének
lényegét magáévá teszi. Bárhogy vadolják is
szólót, hogy jeremiadással untatja a házat, ez
szólót nem alterálja abban, hogy kötelesség-
szerűen ne feleljen meg rendeltetésének és ne
mutasson rá azokra a fájó sebekre, amiknek
orvoslása legfontosabb érdekeink, legsürgő-
sebb teendőink közé tartozik. A kereskedelmi
és földmívelési miniszter jelentései kétségbe-
vonhatatlanul tanuskodnak arról, hogy sok gaz-
dasági kérdésünkél feltétlenül szükséges az
állami beavatkozás, amely nélkül boldogulni
nem lehet. Természetesen ez a beavatkozás
pénzügyi helyzetünkhöz mért, de mindenesetre
több legyen, mint volt eddig. Nem megfelelő
viszony az, ha jelenlegi pénzügyi helyzetünk-
ben csak annyit fordítunk földmívelésügyünkre,
amennyit fordítunk. A földmívelésbe fektetett
összeg kifizeti magát, mert az befektetésnek
tekintendő, ami busásan meghozza a kama-
tokat. Ezekkel a befektetésekkel még most is
késni bűn volna, mert ez a mulasztás hova-to-
vább mindinkább és mind szemmel látható-
ban megbosszulja magát. Ötven millióval je-
lentékenyen lehetne leudítani gazdasági állapo-
tunkon. — Ebből 10 millió a kézmű-
iparra, gyáriipara és háziipara volna for-
ditandó. A következő 10 millióval kizárólag
földmívelési érdekeket kellene istápolnunk. A
harmadik 10 millió kedvező hitelnyújtások le-
hetővé tételére volna fordítandó, aminek nagy
haszna kétségbevonhatatlan. A negyedik 10
millióval építsenek vasutakat főképp olyan
vidékeken, amelyek eddig leginkább vannak
elhanyagolva s a melyeken a vasut építése
nagyot segtene. Ha az alföldi helyi érdekű vo-
natokra 15 milliót fordítottunk, akkor fordítha-
tunk a felföldre is valamit. Erre a negyedik
millióra is tehát elengedhetetlenül szükség van
s ez a 10 millió is épügy megfizetné magát,
mint a megelőző milliók. Az ötödik millióval
b lehetne a kopár területeket ültetni s ezzel a
közérdeknek olyan szolgálatot tennék, amely-
nek haszna beláthatatlan. Ajánlja a miniszter
figyelmébe a dohánytermelést és a méhésze-
tet. Ajánlja, létesítsenek bizottság, mely a ba-
jokat ne csak konstataálja, de azon segítsen.
A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Lits Gyula azon meggyőződésben van,
hogy a miniszter gazdasági politikája semmi-
ben sem különbözik elődei politikájától.
Nagy szabású tervek, ígéreték tárháza van
bele szorítva egy 14 milliós költségvetés ke-
retébe. Agricultur állam vagyunk, a melynek
érdekeit egy 200 milliós budget keretében ily
csekély összeggel kielégíteni nem lehet.
Ideje volna, hogy a kormány vegye észre,

TÁRCA.

— Február 25. —

Idegszerelem.

— Irta: Friedmann Alfréd. —

Nem akart hallgatni szavamra. Nem fog-
hattam fel, hisz ő mindig azt mondá, hogy
összes férfi ismerősei közt én tetszem neki a
legjobban.

Ha lábainál ültem a puha medve-bőrön
s ha lehellete véletlenül engem ért, akkor
majdnem összeroskadtam a kínok alatt.

Mi minden volt e nő boudoirjában. A fal
selyemmel és drága flandriai szőnyeggel volt
bevonva. A márványkemenczéken finom met-
szetű edények állottak, melyeket a kínai
császár, az ég fia számára készítettek a leg-
nevezetesebb művészek s melyek a tengeren
tulról kerültek. A padlózat smyrna szőnyegek-
kel volt betertve, melybe a láb, mint a lóhe-
rés mezőbe, egészen belesüppedt.

Egy szürkés-barna selyemmajmocska him-
bálózott az ablak függönyei között, a me-
lyek közt a napfény csak bujkálva tudott
beszökni.

Ő maga olyan volt, mint Alma Tadema
egyik alakja. Vöröshaju, mintha csak mo-
dellül szolgált volna Devonshirenek vagy
Rentnek. Úgy látszott, hogy ősunokája a
párisi Bordone, vagy a fiatal Palmajól meg-
termett tagjainak.

De mit ér mindezen leírás, a mely

dicséri a természetet, magasztalja a mű-
vészeti szépet. Többet ér a nő e szeretetre
méltósága, többet az embert lebilincselő
bája.

E nő látása megzavarta az ember esztét.
Minden gondolatomat e nőbe vettem, azért
hogy egy nő rabja legyek.

— Véget kell vetni már egyszer ennek
az állapotnak! Szólt ő, a mikor én egy szép
napon a jegesmedve bőrén lábaim előtt tér-
depeltem.

— A férfiak nagyon hasonlítanak egy-
máshoz. Újat nem tudnak nyújtani. Többé
nem találok az életben ingert. Öngyilkossá
nem akarok lenni, de szeretnék játszani, mor-
phiomot élvezni hogy ezek a szenvedélyek
sem bírnak már engem lebilincselni. Szeret-
ném, ha eddig átéltem eseményeim, érzelmeim
egyszerre elfeledném, hogy újra gondta-
lanul élhessek. Most csak annyit érzek, hogy
bűnös vagyok. De nem vagyok bűnös bibliai
értelemben, nem vétkeztem az isten ellen, ki
velem úgysem törődik, nem az emberek ellen,
a kiket én csak áldhatok, de vétkeztem —
önmagam ellen.

— Ó Miria! kiálték.

S a helyett, hogy félbeszakította volna
szavát, tovább folytatta:

— Kielégíthetlen vágyaink vannak s köny-
vekben olvasunk olyan emberekről és dolgok-
ról, a kikkel találkozni, melyet birtokunkba
keríteni nekünk sosem adatik meg.

— Tudod-e mit? — kiáltott és felugrott

helyéről, tudod-e Ottó, mi lelkesíthetne még
engem? Az volna a lelkesítőm, ha együtt le-
hetnék Benvenuto Cellinivel, ki egy-pár em-
bert agyonütött, együtt lehetnék Borgia Cása-
reval, ki úgy tud csókolni, hogy csókja bódító-
lag hat az idegekre, avagy Casanovával, a ki
ezer meg ezer kalandon ment keresztül, Caglios-
tróval, kinek szerelme részegít...

— Miria, — szóltam s kerestem őt, mert
örülten rohant a szobában fel s alá, kezeit
ökölre szorítva...

Ekkor egy eszmém támadt. Hozzálépek.
Meggyőnök neki.

— Nem sz vagyok, a minek látszom, —
kezdém és hajamat igazítottam. — Egészen a
te kezeidbe akarom letenni életem sorsomat. Miria!

— Mit szólsz? — kérdé és szoborként állt
előttem.

— Ó az kimondhatlan! Azt hiszed, olyan
ember vagyok, mint azok, a kiket eddig is-
mertél? En nagyon rossz, felette gonosz va-
gyok, lelkiismeretemet egy emberélet nyomja.

— Talán megölte magát miattad kedve-
sed? — S márványtekintete titokszerűen meg-
élnék.

— Ó, ha csak ennyi volna! Nem, kivüled
senkit sem szerettem. Csak a halált. En nem
egy, én sok nőt juttattam a másvilágra.

Egy lépéssel hátrább lépett. S aztán kettő-
vel előbbre felém.

Először elsápadt. Egy percz múlva azon-
ban kigyuladt az arca, mint a hajnali ég.

— Beszélj el Ottó! — kiáltá ő.

hogy miként pusztul a kis és a közép birtok s miként vándorol a birtok olyan kézbe, mely azt csak tüzleteként kezeli. Nem érti, hogy mért késik a mezei rendőri törvény, a melyet a miniszternek valamennyi elődje megígért. Szóló nem tanácsokat, hanem radikális intézkedéseket kér a közgazdasági helyzet javítására. Elismeréssel honorálja Bessenyei tegnapi beszédjét, de míg Bessenyei csak palliatív intézkedéseket ajánl meg, ő radikális intézkedéseket kíván a határidő-üzlet megszüntetésére. A szőlőtermelés tekintetében rendszertelenség és fejletlenség van. A kísérletezések hosszú sorát kezdték meg, de egységgé vált be. A szőlőtermelést csak ingyen szőlővessző kiosztásával lehet helyreállítani. Aztán a lötenyészésre tér át s felsorolja az e téren tapasztalható bajokat. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés balról.)

Csáky Kálmán gr.: Sajnálatainak ad kifejezést, hogy a földmívelési tárca oly gyöngén van dotálva. A kedvező hitel lehetővé tenné, hogy a gazdák pénzhez jutnának, ami a kendertermelést emelné. Különösen a borászat terén látszik a dotáció szűkkeblősége. Nagyon kevés az, a mit a miniszter a homokszőlők terjesztésére fordít. Az állattenyésztés terén szintén találkozunk a miniszter tevékenységével. A baromfi-tenyésztést is kellő figyelembe ajánlja. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés jobbról.)

Az ülés végéről távirati rovatunkban adunk tudósítást.

Az indemnity.

— A képviselőház pénzügyi bizottságának ülése. —

A képviselőház pénzügyi bizottsága Széll Kálmán elnöklete alatt tartott értekezletén tárgyalás alá vette az 1893. év első negyedében viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1892. XXVIII. t.-cz. hatályának 1893. május hó végeig való kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot.

Pázmány dy kijelenti, hogy pártállásánál fogva természetesen nem járulhat a törvényjavaslatához, kérni azonban a miniszterelnöktől, nem szándékozik-e jövőre oly intézkedést tenni, hogy az ily gyakori indemnitasok ne legyenek szükségesek? Azt nem tartja szükségesnek, hogy az indemnitas május végéig hosszabbítsák meg.

Wekerle miniszter nem tartja annyira természetesnek, mint előtte szóló, hogy pártállásánál fogva nem járul a törvényjavaslatához. Sehol a világon nem szokták pártállásánál fogva nem fogadni el az ily javaslatot, mely egyszerűen az ügyvitel biztosítására szolgál. Nem tesz le azon reményről, hogy április végéig le lesz tárgyalva a költségvetés, de mégis kérnie kell a május végéig való meghosszabbítást már a főrendiházra való tekintettel is. Arra a kérdésre, szándékozik-e intézkedést tenni, hogy ily indemnitasok ne

— Soká élttem Chinában, Japánban, Oroszországban, Hindostánban. Mindenütt sikerült nekem egy nőt magamhoz lánczolni, aztán elcsábítani s végül megölni. Ami volt, elvettem tőlük. Sohasem fedeztek fel. Rögtön elhagytam tettem helyét s ha egészen biztosságban voltam, a tettet másokra kentem... Félisz tölem, Miria? szoltam, a mint láttam, hogy tekintet merően rám szegezi.

Felelet helyett nyakamba borult, s átölelt.

Nagyon boldogok voltunk. Minden nap el kellett beszélnem összes aprólékosságaival egy egy rablógylókosságot s az ő szemében én voltam „Jack, a hasfelmetsző.” Alig tartott fél évig a házasságunk, rájött a turpisságomra, csalásomra.

De egy este, valami művész-estélyen kis piros-fekete satanella-nak öltözve fél óráig csüggött egyik legjobb barátom karján. Ez az én barátom, a ki kapuczinus kosztümben volt, égre-földre esküdözött, hogy gyermekkoromtól fogva ismer engem, mindig könyvmoly voltam, szobatudós, a ki soha ki se mozdulok a városomból, s kezét teszi a tűzbe, hogy a légynek sem árthatok.

Másnap egy levelet kaptam, melyben örökre elutasít.

Mi az asszony? Ideges, fantasztikus teremtés, idegeivel és fantáziájával szeret s nem a szívével.

legyenek szükségesek, egész őszintén kijelenti, hogy ha ily intézkedések jogkörében állának, nem mulasztaná el azokat megtenni. Amde nem áll módjában azok idejét beosztani, kik hosszasan foglalkoznak az egyes kérdésekkel, belevegyitenek a tárgyalásba mindent, a mi nem is tartozik oda s a ház által már ismételve elfogadott elveket minduntalan újabb vita tárgyává teszik. A kormányt, mely a költségvetést kellő időben, s megfelelően indokolva terjesztette elő, a legcsekélyebb mulasztás sem terheli.

A bizottság változtatlanul elfogadta a törvényjavaslatot s előadásával Hegedüs Sándort bizta meg.

Ezzel az ülés véget ért.

Külföld.

A landwehr és a honvédség.

Bécsből jelenti a „N. Fr. Presse”: Az osztrák-magyar hadseregben a két évi szolgálat behozatalát a német katonai javaslat kapcsán felmerült nehézségek következtében egyelőre elhalasztották. Itt bevárják, míg az új szervezetet Németországban keresztül viszik. Az osztrák kormány eilenben az osztrák landwehr hadereje emelése érdekében táradozik. Ezt pedig a tényleges szolgálati időnek egy évről két évre való felemelésével és hat ezer emberrel való szaporítással véli elérni. Így aztán a magyar királyi honvédséggel egyenlő létszámúvá tétetvén, mind a két állam honvédsége képes lesz arra, hogy a közös hadsereg oldalán első sorban lépjen akcióba háboru esetén.

Ferry feltámadása.

Jules Ferry megválasztását a szenátus elnökévé majd nem bizonyosnak tartják. Az egész francia sajtó úgy beszél ez eshetőségről, mint az utóbbi évek egyik legfontosabb eseményéről. A mérsékelt lapok megelégedésüket fejezik ki, hogy határozott beszédű és erős akaratu férfi áll a szenátus és esetleg a kongresszus élére. A radikális lapok a közvélemény kihívásának mondják Ferry megválasztását.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 755.0 mm., délután 2 órakor 756.3 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° - 0.1, délután 2 órakor C° + 5.0. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor K. 5. Felhőzet: reggel félborult, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Vizjelzés.

1893. évi február hó 24-én reggel 8 órakor észlelt hőmérsék, időjárás, marosi vizállás és jégvastagság.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás		Jégvastagság
			centiméterekben		
Branyicska	+ 1°	borult	+ 148	—	—
Soborsin	+ 1°	derült	+ 68	—	—
Radna	— 1°	—	+ 131	18	—
Arad	— 1°	derült	— 4	30	—
Makó	— 1°	derült	+ 68	32	—

Branyicskánál reggel 4 órakor a jég megindult + 210 bszentiméter vizállásnál.

A valamérei szigettől megindult és a hidjáromban fenakadt.

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.

A - jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.

Arad, 1893. február 24.

A m. kir. folyammérnök hivatal.

Időjósítás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Február 25. —

Változó felhőzet. — Jelentékeny csapadék nélkül. — Fagyponot körüli hőmérséklet.

H I R E K.

Február 25. Szombat. Róm. kath. naptár: Valburga. — Protestáns naptár: Valburga. — Izraelita naptár: Te-czave. — Görög-keleti naptár (február 13.): Martinian. — A nap kél 8 óra 49 perczkor, nyugszik 5 óra 38 perczkor.

Kölcsény-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3-4-ig és pénteken 11-12-ig. Helyiség: polgári iskola. Földszint.

Február 25. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 26. Az aradi légszeszvilágítási részvénytársulat közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 26. Stavenhagen Bernát hangversenye (Fehér Kereszt.)

Február 28. Aradmegye rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 28. Rendkívüli közigazgatási bizottsági ülés a megyénél délelőtt 11 órakor.

Márczius 4. Az arad-csanádi egyesült vasutak műhelyszemélyzetének táncmulatsága (Fehér Kereszt.)

Márczius 5. Az arad-hegyaljai szőlőtelep szövetség közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi kamara.)

Márczius 5. Az aradi első takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

— A hivatalos lapból. A király Schnell Agoston pozsonyi fővámszedőnek, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi há és buzgó szolgálatai elismerésül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— A Maros jege megindult. A Maros jege Arad alatt még tegnap délelőtt is erősen tartotta magát. A délutáni órákban azonban hatalmas dörgés kíséretében kettérepedt a vastag jégpáncél, s apró darabokban csendesen uszik lefelé. Így árvízveszélytől egyelőre aligha tarthatunk, ha csak a hegyvidék nem fordítja ránk a nagy jégtömeget, mely még most sem tört meg. A Maros folyó vizállása különben az egész vonalon emelkedőben van. Tegnap reggel Branyicskán és Soborsinban a jég is megindult. Aradon délután 2 órakor a jég a várba vezető kincstári hid alatt szakadt meg s nagy robajjal indult lefelé. A hidtől fölfelé vezető vonalon a jég még este is állott valószínű, hogy ma minden nagyobb baj nélkül elmegy.

— Edelsheim-Gyulai br. betegsége. Edelsheim-Gyulai báró egészségi állapotában tegnap óta változás nem állott be. A beteg egy kevés táplálékot vett magához. Ismét többen tudakozódtak hogylétéről. Többek közt Jenő főherczeg és Rohonczy térparancsnok is ott jártak a lakásán. A délután folyamán a király nevében Paar Ede gróf első főhadsegéd táviratban tudakozódott a beteg hogyléte felől. Vilmos württembergi herczeg szintén táviratban kérdezte meg, hogy a beteg mint van. Mind a két kérdezősködésre megleghangu táviratban válaszolt Edelsheim-Gyulai báróné.

— Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár harmadik rendes évi közgyűlését ma, szombaton d. e. 10 órakor tartja az intézet gyűléstermében, amire felhívjuk a részvényesek figyelmét.

— Aradváros vízvezetéke és csatornázása. Aradváros vízvezetéki és csatornázási nagybizottsága az utolsó ülés jegyzőkönyvének hitelesítés- és a további teendők megállapítása tárgyában a legközelebbi napok valamelyikén még egy ülést tart.

— A nézőtér kibővítése. Leszkay Andráshoz szinigazgató, mint már jeleztük, többrendbeli újítást szándékozik foganatosítani az aradi színházban. Többek közt két sor elsőrendű támlásszékekkel akarja megnagyobbítani a földszintet. E nagyobbitást úgy tervezi, hogy a zenekart elkülönítő oldalfalat közelebb helyezi a szinpadhoz. Csak az a kérdés, lesz-e akkor elegendő helyük a zenészeknek? Az első emeleti erkélyüléseket öt páholylyá akarja átalakítani az új igazgató. Végül a zenekar olajlámpái helyett légszesz-lángok bevezetését vette célba. Ez újítások engedélyezése iránt beadott kérvénye fölött határozandó tilt össze tegnap Aradváros szinügyi bizottsága. A bizottság az újítások engedélyezése előtt a célszerűség megvizsgálására Institoris Kálmán elnöklete alatt Paarecz István, Sarlot Domokos, Virágh Lajos és Halma Andor tagokból álló bizottságot küldte ki, mely tárgyalni fog Leszkayval. Az átalakítások költségeit, mint-hogy abból a haszon Leszkay javára esik, az új direktornak kell viselni. Az ülésen ezek után szóba kerültek a színháznál divó szerepnemtudások, melyeknek a megszüntetésére Aradi Gézát utasították. Ezekon kívül fo-

lyőügyeket és egy segélyezést intézett el a bizottság, melynek ülésén F á b i á n László főispán elnökle alatt S a l a c z Gyula polgármester, I n s t i t ő r i s Kálmán, P a r e c z István, H á s z Sándor, R e i c h e r Károly, B a r a b á s Béla dr, A t z é l Péter és S a l l a y Béla dr bizottsági tagok voltak jelen.

— **Boros Beni** s a képviselők szabadjegye. B o r o s Beni orsz. képviselő kezdeményezésére mozgalom indult meg az iránt, hogy a magyar képviselőknek, mint a legtöbb külföldi állam parlamenti tagjainak, s z a b a d v a s u t i u t a z á s biztosítottassék. Ez iránt tegnap a szabadlövőpártban meg is interviuulták a kormányelnöket, ki elvileg nem tett ugyan ellenetést a kívánalommal szemben, de ezuttal nem ígérhette a kívánság teljesítését. Többen úgy vélekednek, hogy legfeljebb a képviselők saját kerületükbe való utazásra nézve tarthatnak csak igényt a szabadjegyre. E kérdés alkalmasint elő fog kerülni a szabadlövőpárt szombati értekezletén is.

— **Márczius 15.** A Kölcsey-egyesület kebeléből alakult kegyelet-bizottság tegnap délután ülésezett Lukácsy Miklós elnökle alatt. A tárgysorozat egyetlen pontja volt a márczius 15-iki ünnepély programjának megállapítása. Az ülésen jelen voltak: S a l l a i Béla dr, V a r j a s s y Árpád, K o v á c s Vincze, A b r a i Lajos, P é t e r f f y Antal, R a v a s z Imre, N a g y Kálmán, K e r e s z t e s Gyula dr. Elnök üdvözlővén a megjelenteket, kéri K o v á c s Vincze jegyzőt, hogy eddigi ténykedéséről tegye meg jelentését, melyből kitűnik, hogy az ünnepi szónokot valószínűleg a bizottság kebeléből lesznek kénytelenek választani. Tárgyalatott az ünnepély programja, s határozattá emeltetett, hogy 14-én este disztakarodót, ezután pedig bankettet rendeznek N a g y Lajos termében. A rendező-bizottság tagjai: K e r e s z t e s Gyula elnökle alatt R a v a s z Imre, N a g y Kálmán, D o m o n k o s Lajos. A bankett érdekében meg fogják keresni az asztaltársaságokat, s csatlakozásra szólítják fel. A részletes program megállapítása különböző körülmények miatt lehetetlen volt. Ez ideig csak az bizonyos, hogy a „Nemzeti dal” elszavalására G ó t h Sándort, szintársulatunk tagját, a diszbeszéd megtartására pedig S z o n d y János tanítóképezdei tanárt kéri fel. Lehetséges, hogy ezalkalomból lesz a s z a b a d s á g h a r c z i m u z e u m ü n n e p é l y e s m e g n y i t á s a i s. A bizottság végleges megállapodás végett k e d d e n délután még egy ülést tart.

— **Tavaszi, verőfényes napok** köszöntöttek be Aradon, megmutatván végre az eget, melynek derűs kékjét hosszú idő nem láttuk már. Igazi, fölséges tavasz mutatta magát, bár lombja, virága nélkül. A jó közönség, amely hónapokon át fűtött és kevéssé szellőztetett szobákban húzta meg magát, tavaszi kabátban özönlötte el az utcákat, a kis babákkal együtt, a kiket az örvendő mamák sietve vittek a napra, hogy meleghez és friss, üde levegőhöz jussanak. A tavaszi hangulatban lévő népség nagyrésze a Maros felé vette az útját. Napfényben, csillogó derű között nézték a télre emlékeztető, uszó jégtablákat, a duzzadó vizet, meg a toaletteket, amely utóbbi megtekintése és megbírálása még nagyobb árvízveszély mellett is megtörténék. A tegnapi napról el lehet mondani, hogy az az utcaé volt, a hol Arad lakossága összetalálkozott, fölhasználva a jó időt, amely hogy ma nem változik-e zordonná, még a derék Falb sem tudná megmondani.

— **Rendetlen kezelés miatt.** Tegnap délután K o n o p á n Miklós szabadhelyi jegyzőnél váratlanul megjelent S c h w é g e r Lajos megyei főszámvevő s O r t u t a y Gyula központi járási főszolgabíró, s vizsgálatot tartottak. Ennek eredménye az lett, hogy a jegyzőt a főbíró h i v a t a l o s p é n z e k r e n d e t l e n k e z e l é s e m i a t t f e l f ü g e s z t e t t e állásától s ellenében az előleges vizsgálatot

folyamatba tette. Helyettesül M i l o v á n Pál mondorlakai körjegyzőt nevezte ki, ki az ügyek vezetését azonnal át is vette.

— **Stavenhagen Bernát**, a hirneves zongoraművész aradi hangversenyét vasárnap, f. hó 26-án d. u. 5 órakor tartja meg a „Fehér Kereszt” nagytermében, a következő műsorral:

1. a) Bach J. S. Praeludium és Fuga (C-dur.) b) Schumann R. Ábránd 17. sz. (C-dur.) Ábrándosan, szevedélylyel. Nyugodtan, erőteljesen. 2. a) Scarlatti D. Pastorale. b) Brahms I. Rapsodia (E-moll.) c) Intermezzo 117. sz. (Ujdonság.) Es dur. d) Nocturne. (Cis-moll.) e) Chopin F. Etude. (As-dur.) f) Scherzo. (Cis-moll.) 3. a) Liszt F. Chant. polonais. b) Ábránd. „Hugenották” dalmből. (Bevezetés, szerelmi jelenet, vég-jelenet.) Bösendorfer-féle hangverseny-zongora. Helyárak: Kőrszék 3 frt. Zártszék 2 frt. Allóhely 1 frt. A kik ifj. Klein Mórnál jegyeket váltottak elő, felkéretnek, hogy azokat a mai nap folyamán váltásák ki.

— **Az „Aradvideki Tanítóegylet”** ig. választmánya ma d. u. fél 5-kor folytatólagos ülést tart a Templom-u. fiúiskolában.

— **Nincs kolera.** A „Hivatalos Közlöny” írja: Mivel február hó 21. óta új betegezés sehonnán sem jelentetett, és minthogy a budapesti kolera-kórházból az utolsó betegek is elbocsáttattak, az egész ország jelenleg kolera mentesnek jelezhető.

— **Koszoru-megváltások.** Antolik Károly pozsonyi kir. főreáliskolai igazgató 30 frtot, H e e g e r Ernő 10 frt adományoztak néhai A n d r é n y i Kálmán ravatalára szánt koszoru helyett a városi árvaházalpra. P e r s a Ede és neje pedig néh. Aradi Gerő koporsójára szánt koszorujuk megváltása fejében 20 koronát adományoztak ugyancsak az árvaházalpra.

— **Felhívás.** Az „Aradi Tornae egyesület” tagjait tisztelettel felhívom, miszerint felejthetlen tagtársunk, Istenben boldogult g y o r o k i A n d r é n y i Kálmán temetésére ma d. u. 4 és egynegyed órakor Eötvös-utca 3. a. számú házban minél számossabban megjelenni, sziveskedjenek. Aradon, 1893. évi február hó 25-én. Robitsek Agoston dr elnök.

— **Polgári házasság és abczug.** Kovács Gyula, a kánonjog egyetemi tanára Budapesten, legutóbbi előadásában II. József császár házassági pátenséről beszélt, majd a fonalón rátért a polgári házasság elméletére is. Dr Kovács Gyula fejtegetésében arra a megállapodásra jutott, hogy a kötelező polgári házasság törvénynyé emelése helytelen és a viszonyoknak nem felelő. Hallgatóinak nagyobb része, szokás szerint, megéjenezte a tanárt előadásának szónoki szépségeért, volt azonban egy kisebbség, mely zajos abczugolással tiltakozott a tanár elvi álláspontja ellen. Kovács Gyula távozott, mielőtt a pártok közt szavazásra került volna a dolog. — Így írja ezt a Pesti Napló. Ismerve azonban az ő álláspontját a polgári házasság körül, biztosra vehetjük, hogy ezt a zajos abczugolást a többség s nem a kisebbség eresztette meg.

— **A kít a végzet keze sújt.** Ernst Mór Aradról elszármazott gurahonczai kereskedőt ugyancsak erősen üldözi a fátum. Csak tegnap irtuk, hogy Gurahonczon nagy tűz ütött ki, mely Ernst boltját teljesen elhamvasztotta az összes árukkal együtt, butorait azonban sikerült kimenteni az égő zsaratnokok alól. Most írja levelezőnk, folytatása lett a f. hó 21-én kitört tűznek, mely a boldogtalan kereskedőt koldusbotra juttatta. Az első tűzvész alkalmával ugyanis Ernst Mór és I z s á k Antonia megmentett butorait, ágyneműit az utcára hordták, de mivel később megeredt az eső, ez elől egy nem messze fekvő, szalmával fedett istállóban helyezték el azokat. Másnap, 22-én délután 1 órakor a még füstölő romokból egy eltévedt szikra a szalmátetőt lángba borította, a tető berogyott s mire a tűzoltóság az istállót szétrombolta, az abban felhalmozott butorok, ágyneműk és értéktárgyaknak már csak megüszkösödött darabjai és

elégett foszlányait bírták kimenteni. A kár mintegy 5—6 ezer forint. A szerencsétlen kereskedő kettős bal esetét általános részvét kíséri Gurahonczon és Józásáshelyen.

— **Az aradi ág. hitv. ev. egyház** f. évi febr. 26-án d. e. 11 órakor az iskola-helyiségben tartja évi rendes közgyűlését. Tárgysorozat: 1. Esperességi pénztárosválasztás. 2. Az évi jelentés felolvasása. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Gondnok választása. 5. Egy presbyter választása. Az egyh. elnökség.

— **A simándi gyilkosság felderítéséről,** melyről levelezőnk tollából már adtunk tudósítást, újabban a következő részleteket írják nekünk: Két évvel ezelőtt történt, december harmadikán, hogy Krizsán György fajúsi bíró Arad megye Simánd községében az ablakon át agyonlőtték, éppen abban a pillanatban, mikor le akart fektüdni. A tettes, a ki valószínűleg bosszúból követte el a gyilkosságot, sokáig ismeretlen maradt s a hatóság nagy utánjárása is hosszú ideig haszontalannak bizonyult arra nézve, hogy a gyilkost föltalálja. Dr L á z á r Zoárd kisjenői vizsgálóbíró végre letartóztatott egy R u s s a Mojsza nevű embert, a kire nagy gyanuja volt. Ez egy év előtt történt. Russát bevitték az aradi törvényszék börtönébe s megindították ellene a vizsgálatot. Azonban nem tudtak rábizonyítani semmit s ő még azt is bebizonyította néhány tanuval, hogy a gyilkosság idejében nem is volt a bíró háza körül. Erre elbocsáttották, de nem hagyták abba a vizsgálatot. Szabó János csendőrsvezető nagy buzgalommal mindig a Russa nyomában volt s vasárnap újra elfogta. Az elfogott gyilkos most már töredelmes vallomást tett. Bevallotta, hogy 200 frtért követte el a gyilkosságot s ő maga pedig 100 forintot adott azoknak a hamis tanuknak, kik első elfogatásakor alibijét bizonyították. A gyilkost újra bezáratották az aradi fogházba.

— **A talpasi ezüstrablót elfogták.** H. B a g o s községben a csendőrség szokott portyázása közben a t a l p a s i ezüstrablót, a nagyváradi katonai börtön rabszökevényét, E n g e l Benőt elfogta. Engel jóval előbb észrevette a csendőrség fénylő szuronyait s megfélemlítve egy oldaltüzeába szaladt, s egy házban elbujt. A csendőrség figyelmét főleg ez a gyanus eltűnés keltette fel és az, hogy Engel nagyon is hiányosan volt kiadusztírozva. Engelt csakhamar elcsípték és kérdőre vonták. A talpasi ezüstrabló szokott furdangjaihoz folyamodott és úgy hazudott, mintha könyvből olvasta volna. Tisztelt csendőrség! A nevem Engel Benő, mondotta. — Nyiregyházáról szöktem meg a tizennegyedik huszárezredtől, mivel a káplárom, egy neveletlen hortobágyi kanász, gorbombakodását nem tudtam elviselni, tetszik tudni én norinbergi vegyes áru kereskedő segéd voltam, hát a lópuczolás nem smakkolt sehogy. A csendőrség azonban már az Engel viharos multját elég jól ismerte, hogy kettőztetett éberséggel vigye be Debreczenbe az ezredparancsnoksághoz az ifju Somoskői-palántát, a ki bizonyával már másodszor nem fog tudni megszökni.

— **Egy asszonyi hajszál.** P. Dezső, egyik fővárosi pénzüntézet előkelőbb hivatalnok, mikor nem rég a hivatalába ment, társai évődésének lett tárgya azért, mert mellényének egy oldalgombjan egy női hajszál volt ráfőnydva. Ő azonban elejét vette minden tréfás megjegyzésnek azzal, hogy ez a hamisítatlan aranybronz színű hajszál, az ő szép kis feleségéé, tehát tárgytalan minden megjegyzés. A kollegák el is hallgattak, mert P. Dezsőné csakugyan szép asszony s valóban arany-bronz színű haja van; mért ne lehetne tehát a dúsfürtökből egy árva szál a férj mellénygombjára főnydva. Ilyesmi a legjobb családban is előfordul. Egyszerre azonban a férj homlokára csap s gyorsan haza rohan. Észrevette, hogy a mellény nem az övé, hanem unokáé, a ki pár nap óta nála szállóvendég s a cselédség reggel elcserélve osztotta ki a ruhadarabokat... Honnan jön tehát az idegen mellény oldalgombjára az az arany-bronz hajszál... Ennek megtudása végett

futott oly örült sebesen haza, a hol — meg is tudta. Most ezen az egyetlen hajszálon fordul meg — egy válópör.

— **Az első sajtópör-tárgyalás** márczius 13-án lesz a temesvári kir. törvényszéknél. A vádló Reiner Adolf, a „Südongarische Reform“ ségerszerkesztője, a panaszolt Kádár Antal, a „Freimüthige“ szerkesztője. A tárgyalás a kir. törvényszék végtárgyalási terméber lesz megtartva, Mály István törvényszéki elnök elnöklése alatt.

— **Rendőrök mint dohány-csempészek.** Az aradi csendőrség jó fogást csinált. Elfogott két városi rendőrt, a kik egy dohánycsempésztől nagy mennyiségű szűz dohányt vettek el a hallgatásukért 11 frtot csikartak ki tőle. A rendőrök ellen a legszigorubb eljárás folyik.

— **Bleichróder veje.** A B. Hir.-ban olvasuk: Tegnapi lapunkban a nevezetes berlini bankár haláláról írván, azt mondtuk, hogy veje, Biedermann ur osztrák alattvaló. Most egy olvasónk helyreigazítja ezt az adatot. Levele szerint Bleichróder veje turonyi Biedermann Rezső baranyamegyei nagybirtokos, virilista, magyar állampolgár és magyar nemes ember. A magyar nyelvet folyékonyan beszéli, ezelőtt 5-6 éve végezte a gazdasági akadémiát Magyar-Ovárt. Különben pedig Biedermann ur a honvédelminiszternek, Fejérváry bárónak sógora.

— **Állásától elmozdított közs. bíró.** Temesvármegye alispánja Trion Nikolae kéeki községi bíróján az ellene megtartott fegyelmi eljárás alapján hivatalvesztéssel büntette, mert egy megölt embert orvosrendőr vizsgálat nélkül eltemettetett és az esetről nem tett jelentést a bírósághoz.

— **Az apagyilkos.** Petrovoszellón történt ez a borzalmas eset. Zsiván Pétert agyonlőtték, agyonlőtte a fia, Zsiván Nikuláj. A Péter gazda nagyon rigójás ember volt, sokat kötekedett a családbeliekkel. És a napokban a feleségét is nagyon megverte, amely tettével a fiát, Nikuláj t annyira magára bősztette, hogy az a hasá b lőtt az apjának. Majd a borzalmas tett elkövetése után jelentkezett is Zsiván Avram községi bírónál, ki rögtön le tartóztatta, és ekkor be is vallotta, hogy apjának ő volt a gyilkosa. A haldokló apa azonban, talán hogy fiát kimentse a büntetés alól, úgy nyilatkozott a község hitesei előtt, hogy ő n mag a lőtte meg magát. Majd ugyanaz nap este meg is halt. Az apagyilkos fiut pedig akisérték a járásbíróshoz.

— **A szobaleány baja.** Nagy bajba keverte Aranyos Viktória fess aradi szobacziéust a szerelme és a gazdájának a vadászkabátja. Ugy esett a dolog ugyanis, hogy a fess cziózus fogadott. Igen, fogadta a szeretőjének, Stankovits János dorozsmai mézáróslégenynek a látogatását. A legény a leány öslő karjai között annyira felmelegedett, hogy a cziózus távoztakor nem akarta szellős gunyájában elbocsájtani s — nehogy meghűtse magát — reáadta a gazdája melegbéléses vadászkabátját, melyet a legény másnap nem vitt vissza. — mint megígérte — hanem becsapott egy zsiabárnál 2 frt erejéig. A dolog kisült, a szerelmesekeket zaklatja a rendőrség.

— **Pályázatok.** Gyergyó-Szent-Miklóson kir. közigazgatási állás 3. h. a. A báttaszéki m. kir. terézianumi alapítványi uradalomban II. oszt. erdőőri állás 5. h. a. A rékási kir. járásbírósnál aljegyzői állás 2. h. a.

— **Apró hírek.** Kurticsón a a kanyaró-járvány megszűnt. — Morostian a gyermekek között a difteritisz terjed. — Szegeden egy Varga Mihály nevű tizenhárom éves fiu addig játszott egy töltött fegyverrel, a mig az elsült. A golyó Tota Mari tizenhat éves leány szívébe furdott, a ki azonnal meghalt. — Győrben elfogtak egy szélhámost, a ki egy hamisított takarékpénztári könyvecskével egy győrvidéki embert 130 forint erejéig megcsalt.

Színház.

A színház műsora:

Február 25. (Szombat) A pezsgő, vigjáték.
Február 26. (Vasárnap) Délután A madarász, operette; este Ne hagyj magad Schlessinger, bohózat.

A márvány hölgyek.

— Február 24. —

Dicséretére legyen mondva a társulat drámai részének, az este kitűnő előadást produ-

kált, a mely még kitűnőbb, sőt talán kifogástalan is lett volna, ha némelyik másodrangu szereplő több figyelmet fordít csekély mondókájának betanulására és nem a sugóra, hanem memóriájára támaszkodik inkább.

Ennek daczára, ismételjük, az előadás kitűnő volt s a színházat eléggé megtöltő közönség elégedetten távozott Dumas mester e kiváló és sok igazságot tartalmazó színművének végén.

Pethes (Phidias, Raphael) vitte a fő szerepet, a melynek becülettel megfelelt. Látszott, hogy a szerep kedvére való s gondot fordított annak bemutatására. A helyes tónusból nem zökkent ki egy jelenetben sem, játéka érzelmeit teljesen kifejezték és érvényre emelték. Felvonás végeken, de nyilt színen is többször kapott jól megérdemelt tapsokat.

Mellette Vedrest (Diogenes, Deigras) teljes elismerés illeti. A cynikus görög bölcsét, majd a modern jelenetekben az őszinte igaz barátot meleg bensővel és közvetlenség-gel alakította. Különösen a 4-ik szakaszban ragadta meg a közönség figyelmét s aratott tapsokat.

Arányi Bella (Marco) a demimondénekesnőt markans színézésse, de helyesen játszotta. Kivüle még kisebb szerepeikben Haraszti Hermin (Thea, Mari), Follinusz né (Didierne) és Sziklai (Georgias, gróf Tresne) érdemelnek említést.

A katonazenét felvonásokközökbén zajosan megtapsolták és ujrátatták a „Parasztbecsület“ egyes számainak pompás és szabatos eljátszásaért.

— **Szepesi jubileuma.** Szepesi Gusztáv, társulatunk apaszínésze jövő hó 6-án tartja színészkedésének 20 éves jubileumát s jutalomjátékát, melyre a rendező-bizottság a következő meghívót küldte szét: Meghívó. Folyó évi márczius hó 6-án tartja Szepesi Gusztáv kollegánk 20 éves szini működésének jubileumát és jutalomjátékát. Szinre kerül: Porczán Lajos, Hrabovszky Lajos, Horváth K. Vilmos, Varg a József, Vagács Antal és Kis Ferenc urak szíves közreműködésével a „Csikó s“, Szigligati népszínműve. Az előadásra a t. cz. közönséget tisztelettel meghívja a rendező-bizottság: Pethes Imre, Nyilas Máttyás, Szabó Károly.

Törvényszék.

— **Elítélt lökötyök.** O-Szent-Annán történt, hogy Kaub György és társai kárára egy szereg lökötyést követtek el olyan jómadarak, a kik látogatásuk alkalmával azt is bebizonyították, hogy egyéb ingó jószág közt nem idegenkednek a pénztől sem s azt lopnak, a mi épen a kezük ügyébe akad. A jómadarak közül a tegnapi végtárgyaláson Répás Iliet 3 évi fegyházra, Krizsán Tódort 4 évi fegyházra és Paksán Pávelt 6 havi börtönre ítélte el az aradi törvényszék büntető tanácsa.

„ARADI KÖZLÖNY“

előfizetési árai:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . . . 24 korona = 12 frt — kr.
Fél évre . . . . . 12 korona = 6 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 6 korona = 3 frt — kr.
Egy óra . . . . . 2 korona = 1 frt — kr.

Vidéken szétküldve:

Egész évre . . . . . 28 korona — fillér = 14 frt — kr.
Fél évre . . . . . 14 korona — fillér = 7 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 7 korona — fillér = 3 frt 50 kr.
Egy óra . . . . . 2 korona 40 fillér = 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 10 fillér = 5 kr, vidéken 12 fillér = 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának („Aradi Nyomda-Társaság“) küldendők, ugyszinte ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti. Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság.“

Közgazdaság.

Kereskedelmi- és iparkamaránk ülése.

— **M e g h í v á s .** —

Az aradi kereskedelmi- és iparkamara folyó évi márczius hó 2. napján azaz csütörtökön délután 5 órakor saját helyiségében teljes

ülést tart, melyre a t. kamarai tag urak tisztelettel meghivatnak.

A napirendre kitűzve vannak:

1. Elnöki közlések.
2. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata, melyszerint a kamara azon határozatát, hogy a Baross-szobor létesítéséhez 200 frttal kíván hozzájárulni, jóváhagyta.
3. Ugyanazon miniszter urnak véleményét kérő leirata Pusztá-Földvár békésmegyei község kérvényére heti piac tarthatása tárgyában.
4. Ugyanazon miniszter ur leirata, melylyel véleményezési végett leküldi Körös-Ladány békésmegyei község kérvényét az országos vásárok időtartamának két napra leendő kiterjedése iránt.
5. Ugyanazon miniszter ur leirata, melyben véleményét kér Nünberg Antal aradi agyagiparosnak 1200 frt kölcsön engedélyezése iránti kérvényére.
6. Aradmegyei alispánjának véleményét kérő átirata Stampfl György iparhatósági megbízott kérvényére, melyben magát ebbeli megbízatása alól felmentetni zéri.
7. Békésmegye alispánjának átirata, melylyel véleményezés végett áttetszi a Kordoros községben létesítendő ipartestület alapszabályait.
8. Déva város polgármesterének átirata a dévai ipartestületi betegsegélyző pénztár alapszabályainak véleményezése iránt.
9. Az aradi kereskedelmi testület átirata a bagatell-törvény módosítása tárgyában.
10. Az aradi kamarai kerület 1892-ik évi közigazdasági viszonyairól szerkesztett jelentés bemutatása és intézkedés annak kinyomatás iránt.

Aradon, 1893. évi febr. hó 24.

A kamarai elnökség.

— **Az aradmegyei buza.** A február 23-iki budapesti gabnatőzsdén 100 mmázsa aradmegyei cuza kelt el, métermázsanként 7 frt 55 kron.

— **Budapest köbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1893. évi február hó 23. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 51—52 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 51—52 krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 56—57 krig. Fialat közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 54—55 krig. Fialat könnyű (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 51—52 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 51—52 krig. Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) 51—52 krig. — Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 50—51 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgron felüli sulyban) 52—52.5 krig. — Közép (pkint 220—260 kilogr. sulyban) 51.5—52 krig. — Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 50—51 krig. Sertés létszám: 1893. február hó 21-én volt készlet 999,34 darab 1893. feb. 22-én felhajtattott: 1924 db. 1893. feb. 22-én elszállítottott: 708 db. 1893. feb. 23-án maradt készletben 101,150 drb. — A hízottsertés üzletirányzata: változatlan.

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —

Budapest, február 24. d. u. 5 óra.

Gabona	F a j	Irányzat	100 kilogramm frt
B u z a	bánsági	lanyha	7.35—7.70
	tiszavidéki	„	7.50—8.—
	pestvidéki	„	7.45—7.95
	fehértmegyei	„	7.45—7.95
	bácskai	„	7.50—8.—
észak-magyarországi	„	—	
R o z s	—	csend.	6.30—6.45
	—	—	—
Á r p a	takarmány	csend.	5.10—5.40
	égetni való	„	5.50—6.—
—	süfőzdei	„	6.20—7.40
Z a b	—	szilárd	5.80—5.90
T e n g e r i	bánsági	lanyha	4.70—4.75
	másnemű	„	4.65—4.70
K á p o s z t a - r e p c z e	—	szilárd	—
K ö l e s	—	szilárd	4.40—4.60
S i n t r a y g a n a h a t á r i d ű	tavasza	szilárd	7.60—7.61
	junius 1894	„	7.50—7.51
—	őszre	„	—
T e n g e r i	május-junius 1894	szilárd	—
	szept-október 1893	„	4.80—4.81
Z a b	Budapest sz. tavasza	szilárd	—
	Budapest sz. őszre	„	5.70—5.71
K á p o s z t a - r e p c z e	aug.-szeptember 1893	szilárd	12.20—12.30

Szeszüzlet.

— Február 24. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 50.—, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter % beéértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1893. február 24.

Magyar aranyjárdék 1% . . . . . —
Magyar aranyjárdék 4% . . . . . 116.—
Magyar papírdárdék 5% . . . . . 100.—

Táviratok.**A képviselőház ülése.**

Budapest, február 24. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Zichy Jenő és Zichy Hermann grófok szólottak végül, amaz a javaslat mellett, emez ellene.

Holnap folytatják a vitát.

A képviselőház összeférhetlenségi bizottságából.

Budapest, február 24. (Saj. tud. táv.) A ház összeférhetlenségi bizottsága mai ülésén két képviselőnek összetérhetlenségi ügye volt napirenden, kiknek napidíjaik hosszabb idő óta le vannak foglalva, kik azonban nem jelentek meg. A bizottság holnap jelentést tesz a ház elnökének, ki nyílt ülésen felhívja a képviselőket a megjelenésre, mert a bizottság a kifogásolt képviselők meghallgatása nélkül fog határozni.

Az ezüst koronások.

Budapest, febr. 24. (Saját tud. táv.) Az osztrák és magyar ezüstkoronások vetése nagyban folyik. Márczius végével tényleg ki lesz verve annyi millió ezüst korona, hogy mintegy 30 millió forintnak egyidejűleg történő bevonása mellett a koronák forgalomba volnának helyezhetők. Az ezüst koronák május elsejénél előbb nem lesznek forgalomba helyezhetők.

Áthelyezés.

Budapest, február 24. (Saját tud. táv.) Az igazságügyminiszter Almásy László b o r o s j e n ő i járásbírósi, és Szalay Béla aradi törvényszéki aljegyzőket a sárvári járásbíróshoz helyezte át.

A kongrua.

Budapest, február 24. (Saját tud. táv.) A püspököknek nagyobbára beérkezett a véleményük a kongrua rendezéséről, s a t ö b b s é g e l l e n e n y i l a t k o z i k az alsó papság helyzetének javítása miatt a papi javak megterhelésének.

Egy röpirat.

Budapest, február 24. (Saj. tud. táv.) H i s t ó r i k u s nagy feltűnést kelteni hivatott röpirat jelent meg az egyházpolitikai kérdések fölött. H i s t ó r i k u s régi, tekintélyes parlamenti tag.

REGÉNY-CSARNOK.**Z Á T O N Y O K.**

Irtta: Perfall Antal br.

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: —

[30] **Madzar Gusztáv.**

A szelid érzelmek rögtön eltűntek szívéből, a megbocsátásnak minden reménye, ő csak ajsértő gyanút érezte s eltelt a vágygial azt megsemmisíteni.

Erőltetve nevetett.

— No, ez aztán mindig szebb lesz, most

már valóságos emberevőnek tartasz, egészen felfaltam azt a szegény ördögöt. Hallod, Betty, ez már sok.

Aztán hirtelen bosszus hangba csapott át.

— Hát nem elég az, amit már oly gyakran elmeséltem? Nem elég ez arra, hogy az embert nyugtalanítsa? Ha valaki szerencsétlen társát az utolsó pillanatban nyomorultán elhagyja, a helyett hogy mindent elkövetne megmentésére? Ezt tettem én, nem vallottam-e be ezt már régen? Feltettem róla, hogy meghalt, mert így nekem kényelmesebb volt, mert biztosabban menekülhettem meg a haláltól, ebben van a szemrehányás, mely soha sem fog megszűnni. Nem érzed azt te velem együtt? ki különben olyan finom érzésű vagy. Miért kell még rosszabbra gondolnod, a legnagyobb iszonyatosságokra, a melyeket én vittem volna véghez? Mi rosszat tettem mióta egymást ismerjük, hogy ilyet tulajdonítasz nekem? hogy nem elég neked ez az egy aljaság, melyet elkövettem? Betty, mond, mit tettem, hogy olyan rossznak tartasz engem?

Vad szenvedéllyel vetette magát elébe s sirt. Betty lesimitá homlokáról zilált fürteit, szelid kezeinek érintése csodálatosan megnyugtatta, a visszahatás beállott, mintha édes álm, a feledés szállott volna reá, a gyermek felébredt és anyjáért sirt.

Betty magához vette a kicsikét, aztán együtt nézték a most már megnyugtatót köztük tekvő gyermeket, ki nagy, sötét szemeit egyikőjükéről a másikra fordította. Nagy légy zümmögött az asztalra ömlött tejcsuppen, künn még egyhanguan hullottak a pelyhek. — Mennyi nyugalom a vad vihar után.

— Hogy hasonlít hozzád — mondá Bernát — a szeme, a homloka.

— Es édes kis szája s hogy szorítja ököibe a kezeit! — egészíté ki Betty — és most, most rám nevetett.

Bernát megsimogatta rózsás állacsáját, Betty megcsókolta aranyfürtös fejét. A sötét örvény, mely köztük megnyílt, most ugy látszott, mintha e kis gyermek által le volna takarva.

Bernátnak ugy tetszett, hogy mindent megvallott, oly könnyedén és jól érezte magát, és mikor Betty a kis gyermeken át kezét és száját csókra nyujtotta, megértette — minden meg van bocsátva, elfeledve, a mult meghalt, itt fekszik a mi boldogságunk, a mi jövőnk, neki legyen szentelve ezután életünk! Nem olyan volt-e az épen, mint a remélt megváltás?

Igen, talán már azt a sötét sejtelmet is, mely lelkén teküdt, belefoglalta bocsánatába és feledésébe, talán már maga sem kívánt többé vallomást, de minek is?

Ébbe a gondolatba kapaszkodott bele, azt hazudta önmagának, hogy — szabad! szabad!

IV.

Bernát csakugyan jól látott akkor a halászkunyhóból, a „Columbia” kosara üres volt, azaz néhány órával ezelőtt egy halászcsoznak legénysége kiürítette, mely a közel fekvő szigeteken egyikéről indult ki, hogy, mivel a tenger valamennyire megnyugodott, a szerencsétlenül járt hajó roncsait kifoszsza, melynek vészjeleit egész éjjelen át jól hallották.

Az emberek nem nagyon örültek zsákmányuknak, a kosárban fekvő hullának. A hajó többi részéhez már nem juthattak el. Már káromkodva akartak visszamenni, mikor a legénység közül valamelyik azt az indítványt tette, hogy legalább vizsgálják meg a halottat; ha nem is látszik olyannak, mint aki sok értékes holmit hord magával, de végre mégis jó lesz megnézni, mert még az a gyapjukabát is, melyet visel, tulságosan jó a halaknak.

Mindnyájan igazat adtak neki, elhozták az embert s mikor tüzetesebben foglalkoztak vele, vették észre, hogy tulajdonképen élő emberrel és nem halottal van dolguk.

Ez változtatott a dolgon. Ezeknek az embereknek, kik veszély és nélkülözések között nőttek fel, nagyon is tág lelkiismeretük volt, a mig holtaknak a tulajdonáról volt szó, mert ezt régi idő óta sajátjuknak tartották; de ha emberélet forgott kérdésben, akkor minden pillanatban készek érte a magukét kockára tenni. Ezt a közös veszély érzete hozza magával, a véd- és dacszövetség, melyet az ellenséges, őket állandóan fenyegető tenger ellen kötöttek.

Azért mindent megtettek a hajótörött érdekében, a ki utolsó perczeit élte, de nem sikerült őt eszméletre hozni.

Egy angol vitorlás hajó kapitánya, mely a szigeten vizet szerzett, készen nyilatkozott, hogy ezt az embert, a ki ugy látszik Európába akart menni, a fedélzetre felviszi, ha fel nem ébred, akkor sem lesz sok dolga vele, egy hajótöröttnek különben is igénye lehet a segítségre.

(Folytatása következik.)

AradvárosiÉvadbérlet
144. szám.**színház.**Havibérlet
21. szám.

Szombaton, 1893. évi február hó 25-én:

A P E Z S G Ó.

Eredeti vigjáték 3 felvonásban. Irtta: Muray Károly.

SZEMÉLYEK:

Özvegy Hab Gáborné	Follinuszné.
Mari, leánya, Hóka neje	Arányi B.
Lotti, leánya	Haraszthi H.
Lori	Tárnoki G.
Hóka Ottó	Góth.
Hóka Tóni	Sz. Németh.
Lég Aranka	Czirok R.
Kép Ákos	Pathes.
Polka Gerő	Sziklai.
Polkáné	Márkus I.
Randi, fiuk	Bónis.

Kezdeté 7 órakor.**Idegenek névsora Aradon.**

— Február 24. —

Fehér Kereszt szálloda: Szüszter Hermann kereskedő, Temesvár. Ozanic K. magánzó, Orsova. Pollak J. kereskedő, Szeged. Czárán Márton birtokos, Seprős. Dürr J. kereskedő, Bécs. Kohn Gusztáv magánzó, Budapest. Werning Péter gyáros, Perlaach.

Vass szálloda: Beker János birtokos, Sajtény.

Arany Kulcs szálloda: Grünberger Ignác hivatalnok, Zimbró. Steiner József vendéglős, Erdőhegy. Altmann Lajos körjegyző, N.-Ságh. Schwarcz Hermann kereskedő, Déva. Németh Emil hivatalnok, Zimbró.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.****Nyíltér.*****Az aradi polgári takarékpénztár**

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyújt ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9% frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6% kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosítottatik.

87 8—10

Az igazgatóság.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Eladó

eper (szeder) fák.

Kiültetni valók mintegy

2000 darab

2-5 centimeter vastagok, aló-
lirt bánhegyesi pusztáján kaphatók.Bővebbet a tulajdonosnál Aradon, Fá-
bián-utca 6-ik szám.

124 3-6

Korbuly György.

„Nincs többé köhögés!”

Mell- és tüdőbaj ellen.
Dr. med. FÁYKISS
Szepesi Kárpáti
növénykivonata.1 üveg ára haszn. utasítással 75
kr. CZUKORKA 1 dobozzal 35 kr.,
1 csomag 20 kr. THEA 1 csomag-
gal 50 kr., kis 25 kr. Tizenöt év
óta legjobb eredménnyel használ-
ták köhögés, rekedtség, katarus,
hökhurut, náthaláz (influenza) szük-
mellűség, tüdő-gyulladás stb. ellen.
Eredetiben kapható Fáykiss József
„nagy Kristóf”-hoz címzett gyógy-
szertárában Budapesten, továbbá Török József gyógy-
szertárában, király-utca 12. Aradon: Schaffer Adol-
f és Rozsnyay Mátyas gyógyszerész uraknál. 100 4-16
Postal megrendelések azonnali eszközöltenek.SANTAL-CAPSEIN
VON
MIDYA mindenféle titkos, nemi be-
tegség és helyaghurut ellen, mint
gyógyszer ez előtt oly általános köz-
kedveltségben részesült Copaiwa-bal-
zsam, ma már alig jön használatba részint kelle-
metlen szaga és ize, részint a felbűfögés, hányin-
ger s más egyéb gyomorbetegségek miatt melyet hasz-
nálata okoz.A Midy ur által feltalált tiszta, lepárolt
Santal-szesz nem bír ezen kellemetlen tulajdonok
egyikével sem, s 48 óra alatt még a legidültebb
s legfájdalmasabb kifolyásoknak is anélkül, hogy
a gyomornak terhére lenne, s minden befecsken-
dezés segélye nélkül csaknem teljes megszüntét
idézi elő.Egy üveg ára használati utasítással s 50 to-
kecskával 2 frt 10 kr. 9 4-12

Raktárhelyiség Páris: 8. Rue Vivienne.

Kapható:

RING LAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszerertárában Aradon, Asztalos
Sándor-utca 1-56 szám.

25,201 | 93 szám.

M. kir. államvasutak

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak alóirt igazgató-
sága az 1893. év folyamán összegyűlő és nél-
külözhetővé váló különböző ócska anyagokat
(sinek és fémművek kivételével) értékesíteni
ohajtván, ezek eladása céljából nyilvános pá-
lyázatot hirdet. Az átengedett anyagok átvé-
tele és eltávolítása tekintetében az alább idé-
zett feltételek irányadók, de a folyó évi no-
vember végéig összegyűlendő anyagok feltéte-
lül december hó 25-ike előtt, a december hó-
ban összegyűlendő pedig a következő év janu-
ár hó 25-ig átveendő s eltávolítandók.A pályázni kívánók kéretnek, hogy 50 kros
magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat a magy.
kir. álla mvasutak igazgatóságának anyag és leit-
tár beszerzési szakosztályához (VI. Andrassy-ut73. II. em. 43. ajtó) a következő címzéssel:
„Ajánlat ócska anyagok megvételére 15,201/93
számhoz” 1893. márczius hó 10-ik na p-
jának déli 12 óráig benyújtani szives-
kedjenek.Az ajánlattevő magára nézve is kötelezőnek
elismeri az ócska anyagok eladására vonatkozó
és 129,381/91 szám alatt fennálló feltételeinket,
melyeket aláírásával ellátva okvetlenül ajánlata-
hoz csatolni tartozik.Ezen feltételek nyomtatványtárunknál pél-
dányonként 15 krral megszerezhetők. Az ócska
anyagok részletes kimutatása anyag és leltár
beszerzési szakosztályunkban kapható.Bánatpénz képen a megvenni szándékolt
mennyiség és az ezért felajánlott egység ár szer-
int kiszámított értékösszeg 50/0-a az ajánlat be-
nyújtására kitűzött határnap előtt egy nappal
déli 12 óráig készpénzben vagy állami letételekre
alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál le-
teendő.Bánatpénz vagy a fentidézett aláirt feltéte-
lek nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel,
vagy elkésve beérkező ajánlatok vagy olyanok,
melyek a feltételektől eltérnek, valamint pót-
ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak, ugy
szintén olyanok sem, melyekben javítások vagy
vakarások fordulnak elő.Az ajánlatban határozottan kiteendő, azon
m. kir. államvasuti állomás, a melyen az aján-
lattevő az ócska anyagokat átvenni kívánja, to-
vábbá az ajánlati ár számokkal és betűkkel ol-
vashatóan kiteendő.Az ócska anyagoknak esetleges csomago-
lási költségeit a vevő cég tartozik viselni.Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat ered-
ményének eldöntéséig kötelezettségben marad
ezt: tehát időközben vissza nem vonhatja.Az ajánlatok tetszés szerinti részmenyiségre
szólhatnak, de a m. kir. államvasutak igazgató-
sága is fentartja magának azon jogot hogy tet-
szés szerinti részmenyiséget engedhessen át,
melyet ajánló — ha csak az ellenkezőt ki nem
kötötte — elfogadni köteles.A m. kir. államvasutak igazgatósága fen-
tartja továbbá magának a jogot, hogy az aján-
latok közt tekintett nélküli az ajánlott árakra
szabadon választhasson s hogy végre a cél el-
érésére másféle intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1893. január hóban.

115. 1-3.

Az igazgatóság.

171602

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapesti északi fő-
műhely telepén lévő munkásvendéglőnek és ven-
dégloői lakásnak f. 1893. évi május hó 1-től szá-
mitandó három évre leendő bérbeadására ezen-
nel nyilvános pályázat hirdettetik.Az említett műhelyi telepen körülbelül 1400
munkás dolgozik, és a vendéglő helyiségek a szük-
séges berendezési tárgyakkal a m. kir. államva-
sutak igazgatósága által vannak berendezve.A m. kir. államvasutak igazgatósága a ven-
dégloői bérlője által az északi főműhely munkása-
inak, a kiszolgáltatót ételek és italok fejében az
északi főműhelyfőnökség utalványozása alapján
nyújtott hitelnek megfelelő összeget, — mely
azonban munkasonként és félhavonként 5 frtnál
nagyobb összegre nem ruhgat, — az érvényben
levő szabályzatok szerint a munkások keresetéből
a bérlő részére minden hó 1-én és 15-én hivatal-
ból levonattja.A feltételek, melyek mellett az említett he-
lyiségek bérbe adatnak, a pályázati határidőig
naponként az igazgatóság műhelyi szakosztálya-
ban (Andrassy-út 75. sz. III. em. 8.) és a máv.
budapesti északi főműhely főnökségénél (kőbányai
út) ingyen átvehető, vagy ugyanezen helyek-
ről posta útján is megszerezhetők.Az ajánlatok lepecsételve és „Ajánlat a
171602/92 számhoz az északi főműhelyi vendéglő
bérbevételére” 1893. évi márczius hó 10-én déli
12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatósá-
gának műhelyi szakosztályában átadandók, vagy
oda posta útján megküldendők. Az ajánlatokhoz
ajánlattevő a feltételek egy példányát kellően
kitöltve tartozik csatolni. A csatolt feltételek
ajánlattevő által két tanu előttemezése mellett
irandók alá akként, hogy ajánlattevő aláírása
előtt azt is kijelentse, miszerint a feltételeket
mindenekben elfogadja.Bánatpénzképen 500 frt készpénzben vagy
állami letételekre alkalmas értékpapirokban leg-
később 1893. évi márczius hó 9-én déli 12 óráig
a m. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.Az ajánlatban ennek megtörténte megemlítendő,
de a letéti jegy nem csatolandó.Nem kellően kiállított ajánlatok, vagy olya-
nok, melyek a kitűzött határidő lejártá után ér-
keznek, vagy végre azok, melyekre nézve a bá-
natpánz nem tétetett le, figyelembe nem vé-
tetnek.Minden ajánlattevő ajánlatával a pályázat
eldöntéséig kötelezettségben marad; az igazga-
tóság fentartja magának a jogot, hogy az aján-
lattevők közt minden megs. orítás nélkül tetszése
szerint szabadon választhasson, esetleg ujabbi
ajánlati tárgyalást hirdethessen.

Budapest, 1893. február 3.

Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége.

1474. sz.

117 1-3

Pályázati hirdetmény

sósav, horganyhulladék és talpjelzőszegek szál-
lítására.A nagyváradai talpfatelítő telep részére
1893. évi Márczius hó 20-tól 1893. évi Szept-
tember hó végeig.

1930 g (100 kgm.) sósavra

194 ezer darab horgonyzott talpfajelző-
szegre és

480 g (100 kgm.) horganyhulladékra

lévén szükség, ezen mennyiségek szállításá-
nak biztosítása céljából ezennel nyilvános pá-
lyázat hirdettetikSzállító köteles ha kívántatik a neki át-
engedett mennyiség 25 százalékával többet is az
ajánlati egység árral szállítani, mely kívána-
lomról azonban szállító az üzletvezetőség által
még Junius hó vége előtt fog értesítettetni.A szállítás a magyar kir. államvasutak ré-
szére érvényben levő 128381 | 91 sz. alatt ki-
adott általános anyag szállítási feltételek és a
jelen kiírás alkalmával 1474. sz. a szerkesztett
pályázati feltételek szerint eszközözendő.A fentemlített szállítási feltételek a magyar
kir. államvasutak összes üzletvezetőségénél na-
ponta megtekinthetők, vagy posta útján a ma-
gyar kir. államvasutak budapesti nyomtatvány-
tártól 25 kr. vételár lefizetése mellett megszerez-
hetők.Ajánlati minták és az 1474 | 93. számú pá-
lyázati feltételek a magyar kir. államvasutak
kolozsvári üzletvezetőségénél díjmentesen kapha-
tók vagy onnan posta útján kérhetők.Mindegyik ajánlattevőtől feltételeztetik, hogy
a fennebb említett feltételeket ismeri, és azokat
egész terjedelmében elfogadja. Az ajánlati min-
tan a szállítandó anyagok gyártási helye kitün-
tendő. Az egészégi ár az ajánlati mintán lát-
ható egység szerint minden anyagnál külön-
külön számokkal és betűkkel kiteendő. Az 50
krajczáros magyar bélyeggel ellátott és bepe-
csételt ajánlatok következő külcizmellel:„Magyar kir. államvasutak üzletvezetőségé-
nek Kolozsvártt.”„Ajánlat talpfatelítő anyagok szállítására
1474 | 93 számhoz”.1893 évi Márczius hó 15-én délelőtti 11
óráig a kolozsvári üzletvezetőség anyag és leltár
beszerzés osztályához benyújtandók vagy posta
útján beküldendők. Bánatpén: gyanánt az aján-
lott menyiség értékének 5 százaléka készpénz-
ben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapi-
rokban f. évi Márczius hó 14-dikén déli 12
óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpéntára-
nál leteendő.Az ajánlatot az egyes anyagok egész ki-
írott mennyiségére vagy annak tetszés szerinti
részletére lehet tenni.A magyar kir. államvasutak részére hatá-
rozottan fentartatik a jog, hogy az ajánlatok
közt minden tekintet nélkül az árra és feltéte-
lekre szabadon választhasson, továbbá hogy az
ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmenyi-
ség szállítását is átengedhesse az esetben, ha
az ajánlat világosan nem az egész menyenyiség
szállításának elnyerése s kikötése mellett tété-
tett és végre, hogy a cél elérésére bármily
más irányu intézkedést is tehessen.Egyidejűleg fentartja magának az üzlet-
vezetőség azon jogot is, hogy addig is mig az
ajánlatok fölött döntőleg határozná, egyes ajánl-
kozóknál az ajánlati árak mellett megrendelése-
ket tehessnn.Az illető ajánlkozők ezen megrendeléseket
teljesíteni köteleztetnek anélkül, hogy ebből folyó-
lag valamely szállításnak végleges átengedését
követelhetnék.

Kolozsvár, 1893 évi február hóban.

Az üzletvezetőség.

Aradi Első Takarékpénztár.

Mérleg-számla 1892. évről.

VAGYON.

TEHER.

Pénztár-készlet 1892. december 31-én		41233	91	Részvénytőke			120000	—
Váltó-tárcza		1719639	88	Tartalékalap	100000			
Előlegek értékpapírokra		178080	—	Külön tartalékalap	10060	78	110060	78
Zálogházi raktár		111056	—	Betételek			3973987	—
Zálogos kölcsönök		1734400	—	Visszleszámítás			334871	39
Folyó számlán és másnemű előlegek		292803	02	Letét-számlán			14924	31
Tulajdon állam- és értékpapírok:				Fel nem vett osztalék			80	—
4000 frt. névért. 5% egyesített ál-	3890	—		Nyeremény-egyenleg és pedig:				
lamadósság ezüstben á frt 97.25				az 1891. évről elővezetett nyeremény	818	90		
2000 frt névért. 1860-as				az 1892. évi tiszta nyeremény . . .	50018	44	50837	34
sorsjegy . . . . . á frt 143.—	2860	—						
686 db. Aradi és Csanádi								
egyes. vasuti részvény á frt 105.—	72030	—						
15 db. Aradi légszesz-								
világítási részvény á frt 210.—	3150	—	81930					
Tulajdon ingatlanok:								
Deák Ferencz-utczai 42. sz. ház . .	150646	14						
Szabadság-téri 21. sz. ház	66241	15						
Atzél Péter-utczai 1. sz. ház	100000	—	316887					
Butorzatok értéke 5% leírás után . .			4709					
Adósok			111677					
Átmeneti kamat-számla egyenlege . .			12344					
			4604760				4604760	82
			82				82	

Aradon, 1892. évi december 31-én

Nikodém, s. k. igazgató.

Domány, s. k. igazgató.

Schuster, s. k. igazgató.

Dr. Sallai, s. k. igazgató.

Walder, s. k. igazgató.

Lukácsy Miklós, s. k. vezérigazgató.

Eckhart Ede, s. k. főkönyvelő.

Az átvizsgált fő- és mellékkönyveknek teljesen megfelelő és helyes. — Kelt Aradon, 1893. évi február hó 20-án.

A felügyelő-bizottság:

Dániel Kálmán, s. k. fel. biz. tag.

Hánn Alajos, s. k. fel. biz. elnök.

Maresch Gyula, s. k. fel. biz. póttag.

Jelentése az „aradi első takarékpénztár részvénytársulat“ felügyelő-bizottságának az aradi első takarékpénztár részvénytársulat 52-ik rendes közgyűléséhez.

Tisztelt közgyűlés!

A kereskedelmi törvény 195. §-ában megállapított kötelességünknek megfelelőleg, a lefolyt 1892. üzletévre vonatkozó jelentésünket van szerencsénk a következőkben betervezni:

A társulati ügykezelést az 1892. év folyamán rendszeresen ellenőriztük s az ezen irányban kifejtett működésünk alapján megállapíthatjuk azt, hogy a társulati ügykezelés minden ágában teljes pontosság és rend uralkodik.

1892. évi december hó 31-én megkezdtük a vagyonnak leltári felvételét, mely behatóan teljesített eljárásunk folytán azon meggyőződést szereztük, hogy a mérleg számlára felvezetett értékek megvannak és szabályszerűen kezeltetnek.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1892. üzletévi mérleget, valamint a nyeremény- és veszteség-számlát a kifo-

gástalanul vezetett és szabályszerűen lezárt számtételi könyvek továbbá az általunk tételenként megvizsgált kimutatások, leltárak, zárszámadások és a kapcsolatos okmányok alapján helyesnek találtuk.

Hozzájárulunk az igazgató-választmánynak velünk közölt azon javaslatához, hogy az 1892. évi nyereményből a részvényekre alapszabályilag eső 6%-os kamatokban 7200 frt, felosztalékban pedig 24,800 frt, összesen 32,000 frt; tehát egy részvény után 80, azaz nyolcvan forint fizetessék ki.

A mérleg szerinti nyereményből még fennmaradó összegek hovatfordítása iránt az igazgatóság további javaslatait szintén elfogadjuk, s tisztelettel kérjük, hogy a zárszámadás és mérlegnek jóváhagyása által az alapszabályok 30. §-a értelmében határozni méltóztassék.

Kelt Aradon, 1893. évi február hó 20-án.

A felügyelő-bizottság:

Dániel Kálmán, s. k. fel. biz. tag.

Hánn Alajos, s. k. fel. biz. elnök.

Maresch Gyula, s. k. fel. biz. póttag.